

Základní škola a Mateřská škola Aloise Jiráska Dolní Lutyně
Komenského 1000 okres Karviná, příspěvková organizace

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE ŠKOLY NA ROKY

2023/2024 – 2027/2028

Platná legislativa:

- **Zákon č. 561/2004 Sb.**, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších zákonů
- **Vyhláška MŠMT č. 72/ 2005 Sb.**, o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, vyhláška č. 197/2016 Sb., s účinností od 1. 9. 2016
- **Vyhláška MŠMT č. 27/ 2016 Sb.**, o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, s účinností od 1. 9. 2016
- **Vyhláška MŠMT č. 256/ 2012 Sb.**, o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění vyhlášky č. 454/2006 Sb. (nahrazuje vyhlášku 48/2005 Sb.)
- **Vyhláška MŠMT č. 438/ 2006 Sb.**, o úpravě podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochrany výchovy ve školských zařízeních
- **Novela zákona 359/1999 Sb.** – Zákon o sociálně-právní ochraně dětí, provedená zákonem č. 401/2012 Sb. – o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí
- **Zákon 65/2017 Sb.** – o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (plně nahrazuje zákon č. 379/2005 Sb. – o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů)
- **Zákon 110/1997 Sb.** - o potravinách a tabákových výrobcích
- **Zákon 89/2012 Sb.** – Občanský zákoník (nový) – „zákon o rodině“
- **Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027**
- **Krajská strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027**
- **Metodické doporučení MŠMT ČR Č.j : 21 291/2010-28 k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních**

- **Metodická doporučení – intervence pedagoga:**

Přílohy 1 – 22: Návykové látky – drogy (revize 2018), Rizikové chování v dopravě, Poruchy příjmu potravy, Alkohol u dětí školního věku (revize 2018), Syndrom týraného dítěte = CAN, Školní šikanování, Kyberšikana (revize 2018), Homofobie, Extremismus, rasismus, xenofobie a antisemitismus, Vandalismus (revize 2018), Záškoláctví (revize 2018), Krádeže, Tabák (revize červen 2022), Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, které přichází z vnějšího i vnitřního prostředí, Netolismus, Sebepoškozování, Nová náboženská hnutí, Rizikové sexuální chování, Příslušnost k subkulturám, Domácí násilí, Hazardní hraní, Pravidla prevence vzniku problémových žáků u dětí s PAS

- **Metodický pokyn MŠMT ČR** k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízení
 - **Program proti šikanování** pro ZŠ a MŠ A. Jiráskova v Dolní Lutyni
 - **Věstník MŠMT ČR červenec 2005/7** – Koncepce poradenských služeb poskytovaných ve škole (Č. j.: 27317/2004-24)
 - **Krizový plán školy – společný postup při řešení šikanování** (Příloha Preventivního programu školy)
 - **Školní řád** Základní školy a Mateřské školy Aloise Jiráskova Dolní Lutyně_Komenského 1000 okres Karviná, příspěvková organizace
 - **Kritéria hodnocení chování** – příloha školního řádu
 - **Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví** (Č.j.: 10 194/2002-14)
- viz příloha: Legislativa pro školní metodiky prevence (k 5. 9. 2023)

1. Charakteristika školy:

Adresa školy: ZŠ a MŠ A. Jiráskova, Komenského 1000, 735 53 Dolní Lutyně

Typ školy: ZŠ

Velikost školy: průměrně asi 450 žáků ve 25 třídách (včetně odloučených pracovišť)

Zaměření školy: všeobecně vzdělávací, bez speciálního zaměření

Lokalita: vesnická

Rizikovitost: nízká

2. Popis aktuálního stavu:

- a) viz Závěrečné zprávy o plnění Minimálního preventivního programu za uplynulé školní roky
- b) stav dětí ve vztahu k patologickým jevům je velmi individuální, řešeny zejména vztahy mezi žáky
- c) počet řešených sociálně patologických jevů v několika posledních letech: velmi pozvolna stoupá

3. Cíl:

- Výchova k odpovědnosti za své zdraví a zdraví ostatních, zdravý životní styl
- Vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy
- Osvěta pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů (pedagogické rady)
- Zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu, prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů souvisejících s kulturní a etnickou odlišností
- Shromažďovat odborné zprávy a informace o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů, dbát na ochranu osobních údajů
- Školní metodik prevence se účastní vzdělávacích programů týkajících se rozvoje osobnosti a primární prevence na škole
- Spolupráce školního metodika prevence s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů
- V případě akutního výskytu sociálně patologických jevů kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště, pomoci při následné péči
- připravovat podmínky pro integraci žáků se specifickými poruchami učení, problémovým chováním a žáků mimořádně nadaných

Školní preventivní strategie školy sleduje hlavně **reálnost** cílů, je kladen důraz zejména na proměnu školy směrem ke **komunikaci, spolupráci** žáků, rodičů a pedagogů, ke **zdravému životnímu stylu**.

Metody - jsou voleny v závislosti na okruhu prevence, a to interaktivní, prožitkové, sebezkušenostní apod.

Formy – besedy, přednášky, odborné programy, v rámci výuky apod.

Supervize - ředitel školy Mgr. Marcel Figura

Jak často: pravidelně

Jakou formou: sledováním chodu školy, pohovorem s dětmi, reakcí na vzniklé konkrétní situace apod.

3.1. Okruhy prevence:

- **šikana a kyberšikana** – upozornění rodičů i pedagogů na vypracovaný Program proti šikanování, interaktivní hodiny ve výuce, všímavost pedagogů, práce třídního učitele s kolektivem
- **návykové látky, alkohol a tabák** – besedy s odborníky, důslednost ve výchovně vzdělávacím procesu školy, školní řád
- **záškoláctví** – důslednost při omlouvání absence, spolupráce s rodiči, školní řád
- **homofobie, extremismus, antisemitismus, rasismus, xenofobie** – pozitivní sociální zkušenost s jinými etniky, výchova k toleranci, interaktivní hodiny ve výuce, školní řád

- **vandalismus** – důslednost ve výchovně vzdělávacím procesu školy, interaktivní hodiny ve výuce, školní řád
- **kriminalita, delikvence, krádeže** - důslednost ve výchovně vzdělávacím procesu školy, besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce
- **rizikové sexuální chování, HIV/AIDS** – besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce
- **nová náboženská hnutí, příslušnost k subkulturám** – interaktivní hodiny ve výuce, besedy s odborníky
- **netolismus** – interaktivní hodiny ve výuce, proškolení pedagogů
- **gambling** – interaktivní hodiny ve výuce, proškolení pedagogů
- **domácí násilí** – všímavost pedagogů
- **týrání a zneužívání dětí** – všímavost pedagogů, spolupráce s odborníky a poradnami
- **sebepoškozování** – všímavost pedagogů
- **poruchy příjmu potravy** – besedy s odborníky, interaktivní hodiny ve výuce
- **rizikové chování v dopravě** – účast na dopravní výuce, besedy, testy, interaktivní prvky ve výuce
- **problémové situace týkající se dětí s PAS** – proškolení pedagogů, všímavost pedagogů, práce s třídním kolektivem

3.2. Cílové skupiny

Cílová skupina: **DĚTI:**

- zřízení schránky důvěry věnované dotazům, názorům a podnětům žáka směřujícím ke školnímu metodikovi prevence, její umístění
- informace o linkách důvěry, institucích a odbornících v oblasti drogové prevence
- nabídka volnočasových aktivit
- vysvětlení žákům, kdo je to školní metodik prevence, kde ho najdou, kdy, kontakty, konzultační hodiny, ujistění o diskrétnosti jednání, mlčenlivosti, pomoci, podpoře
- práce školního parlamentu
- spolupráce členů Školního poradenského pracoviště

Cílová skupina: **RODIČE**

- Seznámit rodiče se školním metodikem prevence na škole a jeho konzultačními hodinami
- Na třídních schůzkách hovořit o nebezpečí drog zejména u starších žáků
- Sdělit rodičům možnost zapojení žáků do kroužků naší školy, popř. ZUŠ Rychvald
- Přímý kontakt s rodiči (zvláště problémových žáků)
- Okamžité informování rodičů o všech problémech, které se vyskytují u žáka
- Informace o institucích a odbornících v oblasti drogové prevence

Cílová skupina: **PEDAGOGOVÉ**

- Průběžná spolupráce s výchovnou poradkyní školy a speciální pedagožku
- Koordinace probíraných témat mezi vyučujícími
- Předávat propagační a informační materiál ostatním vyučujícím

- Seznámit s odebráním časopisu Prevence, aktuálně doporučit články vyučujícím podle zaměření textu

4. Personální zajištění prevence

- **Školní metodik prevence - Mgr. Lenka Trembošová** - metodicky vede a koordinuje prevenci na škole
- **Výchovná poradkyně - Mgr. Renáta Bečková** - intenzivně spolupracuje na realizaci preventivních aktivit
- **Speciální pedagog – Mgr. Zuzana Litnerová** – spolupráce ve Školním poradenském zařízení
- **Ředitel školy - Mgr. Marcel Figura** – vytváří materiální, personální, časové a další podmínky pro realizaci preventivních aktivit
- **Zástupkyně ředitele – Mgr. Martina Baarová** - vytváří materiální, personální, časové a další podmínky pro realizaci preventivních aktivit
- **Třídní učitelé** – spolupracují na realizaci preventivních aktivit v rámci své třídy v třídnických hodinách, na akcích školy apod.
- **Všichni učitelé** – každý v rámci svého předmětu se podílí na prevenci patologických jevů na škole – viz Minimální preventivní program pro daný školní rok
- **Odborné instituce**
- **Volnočasové, sportovní a kulturní organizace** – spolupracují na volnočasových aktivitách

5. Financování prevence

- Rozpočet školy (např. časopis Prevence)
- Příspěvky rodičů
- Matice školská
- Obecní úřad Dolní Lutyně
- Městský úřad Bohumín

6. Sociální síť spolupracujících organizací

viz. Přílohy na nástěnce Školního metodika prevence a v dokumentaci Školního metodika prevence

7. Hodnocení

V roce 2023 proběhne vyhodnocení Školní preventivní strategie na roky 2019 – 2022/2023. Bude analyzován výskyt řešených sociálně patologických jevů na škole. Bude vypracována nová preventivní strategie školy na roky 2023 – 2027.

Aktualizováno: 20. září 2023

Zpracovala: Mgr. Lenka Trembošová, školní metodička prevence